

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

TIDNING FÖR TRÄDGÅRDSODLARE.

Redigerad af Erik Lindgren och Georg Löwegren.

N° 3.

Mars 1870.

9:de årg.

Af denna tidning, som uteslutande sysselsätter sig med till trädgårdsodlingen hörande ämnen, utkommer ett nummer i hvarje månad. — Prenumerationspriset är för helt år, såväl å postkontoren och i bokhandeln, som hos redaktionen, *Två riksdaler riksmünt.* — Bref till tidningen adresseras: *Tidning för trädgårdsodlare, Stockholm.*

Något om blomsteranordningar på fritt land.

Som vi erhållit uppmaningar från flera håll, att till tjänst för dem, som icke vilja hålla sig trädgårdsmästare, men ändå gerna vilja hafva blommor vid sina hem, meddela några råd rörande anordnande och urval af blomsterväxter för fritt land, gå vi härmed att i korthet meddela något litet i denna riktning och vi afse hufvudsakligen dervid sådana blomstervänner, som, utan att vilja kosta på särdeles mycket, ändå vilja ha vackra blommor på sina rabatter och grupper. Vi anse oss dock på förhand böra nämna att som denna artikel icke är afsedd för andra än mindre erfarne blomstervänner, så ha vi trott oss för denna gång icke böra befatta oss med de nymodigare anordningarne, utan heldre hålla oss till sådana som äro lätta att utföra och mindre tidödande att underhålla, om ock med risk att våra trädgårdsarkitekter och blomsterodlare ex professo skola finna våra anvisningar något litet gammalmodiga.

Blommor — till hvilka här äfven räknas s. k. bladväxter, d. v. s. växter, hvars blad antingen ega prydliga former eller vackra färger, — sättas antingen på rabatter eller å särskilda i gräsplaner — äfven stundom å sandplaner — förekommande fläckar, hvilka man kallar grupper. Rätteligen är det naturligtvis de å en dylik jordfläck sammanställda växterna, hvilka bära benämning af grupp, men sjelfva jordfläcken benämnes vanligtvis äfven så och dertfore göra vi här äfven på samma sätt, om ock detta än icke är så alldeles språkriktigt.

Rabatter. Rabatterna förläggas vanligen utåt gångarne. Är gången rak blir naturligtvis äfven rabatten rak och om gången är krokig följjer rabatten naturligtvis gångens krökningar.

Rabatter användas mest utåt hufvudgångarne i köksträdgården; i en anläggning i engelsk form, d. v. s. en sådan som består af gräsplaner, genomskurna af krokiga gångar, böra de icke annat än blott undantagsvis, m. a. o. högst sparsamt förekomma utåt gångarne. Kring ytterkanterna af de å gräsplanerna förekommande buskgrupperna äro rabatter deremot äfven i dylika anläggningar på sin plats, och det är tydligt att rabatterna här noga skola följa buskgruppernas ytterkanter åt; följaktligen vara krokiga. Man bör dock icke ens utåt buskgrupperna allt för ymnigt använda

rabatter, utan blott på ett och annat ställe, der anläggandet af dylika låter förena sig med god smak. Hvad rabattens bredd beträffar får den rätta sig efter trädgårdens, kvarterets, gräsplanens eller buskgruppens storlek, invid hvilken den förekommer. En bredd af 3 till 5 fot anses i allmänhet vara lagom. Stundom kan den dock, såsom på mycket små platser, vara blott 2 fot bred, hvaremot den å andra sidan stundom, t. ex. invid en stor och hög buskgrupp, kan vara 6 fot bred och deröfver.

På rabatterna sättas antingen blott ettåriga blomsterväxter eller endast två- och fleråriga eller ock både ett- och fleråriga och i sådant fall inrymmas på desamma stundom äfven några vackra blomsterbuskar, t. ex. törnrosor. Förekomma endast ettåriga växter på rabatten, sättas på en 3 å 5 fot bred rabatt 4 å 6 rader blomsterplantor och bör helst hvarje rad utgöras af en särskild sort. De sorter som växa högst, sättas i midten och sedan lägre och lägre för hvarje rad åt båda sidor eller ock, ifall rabatten föga kommer att beses från mer än en sida, sättas den lägsta sorten i framkanten och sedan högre och högre för hvarje rad, så att den högsta sorten kommer i andra kanten. På rabatter som ligga utåt buskgrupper sättas alltid den högsta sorten i den raden som ligger närmast buskgruppen; men man måste här vid val af växter se till att icke höga blomsterväxter sättas invid låga buskgrupper och tvärtom. Det faller af sig sjelft att man till smala rabatter icke bör välja allt för höga växter.

Hvad sammanställningen i öfrigt beträffar bör man icke sätta småblommiga och storblommiga växter tätt intill hvarandra, utan emellan en sort med små och en med stora blommor sätta en sort som, i anseende till blommornas storlek, passar att bilda öfvergång. Man bör äfven undvika att sätta hvita och gula blommor tätt intill hvarandra, utan helst låta röda eller violetta uppträda emellan dem.

Hvad här blifvit sagdt om ettåriga, gäller äfven till någon del om fleråriga växter. Dessa fordra emellertid större utrymme och, som de blomma på mycket olika tider, så — ifall många sorter användas — fäster man mera afseende vid höjden, växtsättet och bladens form, än på

blommornas utseende. Rabatter bildade endast af fleråriga växter, äro, så framt urvalet icke skett med desto större omsorg och man dervid hållit sig till endast de allra vackraste såsom: *dahlier*, *dielytra*, *stockrosor*, *pioner*, *phlox*, *Delphinium formosum*, *liljor* o. d. sällan vackra.

Bäst anses det således vara att här och der på midten af en rabatt sätta än en dahlia, än en pion, än en dielytra, än en stockros, än en phlox (af de vackraste) än en delphinium, än en lilja o. s. v. och sedan fylla mellanrummen med ettåriga växter. Såsom kant- eller infattningsväxter kunna åtskilliga fleråriga, såsom *Armeria maritima*, *bellis*, *primler*, *narcisser* o. d. användas.

Detta är nu i korthet hvad som här kan sägas om anordnandet af blommor på rabatter. Att det är otillräckligt för den oerfarne medgifva vi gerna, men för att fallt uttömma detta ämne fordrades ett betydligt större utrymme än här kan bestås. Den som emellertid är allt för oerfaren, får antingen nöja sig med sina rabatter äfven om de, hvad blommornas sammanställning beträffar, skulle lemna åtskilligt öfrigt att önska, eller ock anlägga endast blomstergrupper, enär deras anordnande är vida lättare. Hvad anordnandet af de ettåriga växterna på rabatter och urval af sådana för detta ändamål angår, kan dock mycken upplysning vinnas genom att studera följande i Tidning för trädgårdsodlare förekommande afhandlingar, nämligen: om ettåriga blomsterväxter af G. L—n, i 5:te och 6:te årgångarne (1866—1867); om blommors användande i trädgårdar i 4:de årg. (1865) och om bladväxter för fritt land i 3:dje årg. (1864).

Grupper. Grupperna äro antingen enkla eller sammansatta. Enkla grupper, figurerna 1 och

Fig. 1.

Fig. 2.

2, böra helst vara *ovala* (fig. 1) eller *runda* (fig. 2). Annan form bör man icke gerna använda på enkla grupper. Hos oss begagnas visserligen ofta nog sådana i s. k. snäckform (egentligen korf-fason), hjertform, njurform m. m. d., men i Frankrike och England, der man i afseende på blommors anordnande står ganska högt, ser man aldrig sådana. Onekligen äro ock ovala och cirkelrunda grupper de vackraste. I trädgårdsanläggningarne vid industriutställningen i Paris 1867 fanns en myckenhet grupper i gräsplanerna, men hvaraf nästan alla voro ovala, blott några få voro cirkelrunda; grupper i andra former förekommo ej.

Dyliga grupper förläggas här och der, vanligast i kanterna på gräsplanerna, sålunda att en gräskant af $1\frac{1}{2}$ —3 fots bredd lemnas emellan gruppen och gången. En och annan vanligen rund grupp kan äfven förläggas längre in å planen, t. ex. närmare midten af en jemförelsevis mindre gräsplan. Man bör emellertid aldrig anlägga för mycket blomstergrupper å en gräsplan

utan i detta afseende iakttaga en viss måtta, så att man icke sönderhackar planen för mycket, och det är otvifvelaktigt vida bättre att anlägga för litet än för mycket grupper å planerna. Vill man ha mer blommor än som å grupperna kunna frambringas, må man då heldre plantera några särskilda sängar t. ex. i köksträdgården med sådana.

Gruppernas storlek måste dels rätta sig efter trädgårdens eller gräsplanens storlek, dels efter de växter som skola odlas på desamma och det är gifvet att en grupp för stockrosor måste vara större än en sådan för penséer. Sådana som förläggas invid gångarne kunna vara ifrån 3 till 10 fot breda och 5 till 15 fot långa om de äro ovala, och från 4 till 12 fots diameter om de äro runda. Sådana som förläggas längre in på gräsplanen och afsedda för dahlier, stockrosor, stamtörnrosor o. d. tagas i förhållande till de öfriga något större. Grupper afsedda för enskilda exemplar af stamrosor, utländska barrträd, större bladplantor e. d. tagas vanligen 2 fot i diameter.

Framför boningshus, växthus, sittplatser och å andra mer framstående platser, plägar man anlägga sammansatta grupper eller gruppssamlingar. En sammansatt grupp får icke bestå af färre än 3 och icke gerna flera än 7 grupper. Figurerna 3—9 framställa förslag till sådana gruppssamlingar, men man kan naturligtvis sammansätta dem

Fig. 3.

Fig. 4.

Fig. 6.

Fig. 5.

Fig. 7.

Fig. 8.

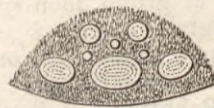

Fig. 9.

på många andra sätt, men bör dock undvika att bilda hjertan, stjernor, ymnighetshorn, bokstäfver o. d., som lätt skulle kunna trycka en prägel af löjlighet på anläggningen och för öfrigt bevisa brist på uppfinning och vittna om dålig smak.

Hvad storleken af dessa grupper vidkommer, gäller derom hvad som blifvit sagdt om de enkla. Figurerna 3 och 4 äro afbildningar af grupper som förefunnos framför växthuset vid Haga, sommaren 1869. Figuren 3 består, som det synes, af

7 grupper, hvaraf *a* var 5 fot bred, 8 fot lång och upptogs af verbener, *bb* voro 8 fot långa och på bredaste stället 4 fot breda och upptogs af *Viola tricolor maxima*, omgifven med en krans af *Lobelia gracilis erecta*; *cc* voro 2 fot i diameter och upptogs hvaradera af en *Dracaena australis*; *dd* voro af samma storlek som föregående och upptogs hvaradera af en *Dielytra spectabilis* och *e* upptogs af ett stort praktexemplar af *Dracaena australis*. Fig. 4 utgjordes af 4 grupper, hvaraf *a* var 12 fot emellan de två motstående spetsarne och upptogs af *Viola tricolor maxima*, omgifven af en krans med *Ocalis tropaeoloides*; *bb* voro 8 fot långa, 6 fot breda och upptogs af *Verbena purple King*, omgifna med infattningar af *Koniga variegata*; *c* var 2 fot i diameter och upptogs af en *Dracaena australis*. De öfriga figurerna framställa exempel på huru gruppssamlingar vanligen pläga vara formade.

Rörande anordnandet af blomsterväxter på grupper gör den mindre erfarne blomstervännen bäst att icke sätta flere sorter på samma grupp, utan låta hela gruppen upptagas af en enda sort. I fråga om gruppssamlingar måste de två grupper, som motsvara hvarandra, alltid planteras med samma sort för att åstadkomma symetri.

Af sådana arter, hvaraf gifvas högre och lägre varieteter, t. ex. *astrar*, *dahlier*, *Scabiosa atropurpurea* kan man i midten af gruppen sätta högre och invid kanten, såsom infattning eller krans, lägre varieteter. Visserligen kan man äfven bilda dylika kransar eller infattningar af annan art, än den hvaraf gruppen för öfrigt är upptagen, men att för sådant ändamål göra ett godt val, fordrar betydlig erfarenhet och vi ha mer än en gång sett hurusom personer hvilka nära nog hela sin lefnad sysselsatt sig med blomsterodling och sjelfva ansett sig vara ytterst skickliga i detta ämne, det oaktadt göra ett i högsta grad dåligt val af växter till infattningar.

Urval af växter för grupper. Då afsigten här är att gifva råd endast åt mindre erfarne blomstervänner, förordas här nedan endast sådana växter som, på samma gång de äro vackra, blomma rikt och tacksamt samt äro lätta att uppdraga och sköta.

Ettåriga växter. Af ettåriga växter kunna följande rekommenderas för grupper.

Acroclinium roseum, *Hook.* Från Australien. En utmärkt vacker, röd immortell af 1—2 fots höjd. Kan sås på platsen der den skall växa, men blir, liksom förhållandet är med de flesta blomsterväxter, vackrare och blommor mera ut hålligt om den sås på en särskild säng och plantorna sedan utsättas på gruppen. Södd på bänk i slutet af april kommer den tidigare i blomning. Passar till medelstora grupper. Af denna art finnes äfven en varietet med hvita blommor.

Ageratum mexicanum, *Sweet.*, är en utmärkt vacker varietet af *A. conyzoides*, *L.* från Amerika, med blå blommor. Blir 1 å 1½ fot hög. Sås på bänk i april. Passande till smärre grupper.

Antirrhinum majus, *L.*, lejongap, södra Europa, England. Af denna utmärkt vackra art finnes ett betydligt antal praktfulla varieteter, varierande i rödt, hvitt och gult och oftast flera färger förenade i samma blomma. Uppnår en höjd af 1½—2 fot. En särskild afdelning, *Antirrhinum majus nanum*, innefattar ett antal utmärkt vackra, lågväxande varieteter af ½—¾ fots höjd. Sås på bänk i slutet af mars eller början af april. Öfverlever ofta vintrarne på kalljord och kan således betraktas såsom flerårig, ehuru den blommor första året.

Artemisia annua, *hort.* Ettårig gråbo. Orienten. En 6—8 fot hög, utmärkt vacker, finbladig bladväxt, passande antingen fristående 1 och 1 på små runda grupper (af 2 fots diameter) eller ock sammanställd till större grupper. Såsom enstaka exemplar på rabatter är den äfven särdeles passande. Sås på bänk i april.

Aster chinensis, *L.*, (*Callistephus chinensis*, *Nees.*) aster, Kina, Japan. Asten är en af våra mest omyckta gruppväxter och så bekant, att här ej behöfver ordas om dess utseende. Sås på bänk i slutet af mars eller början af april. De högre sorterna uppnå 1½—2 fots höjd och användas till större grupper, de lägre dvärgsorterna äro från ¼ till 1 fot höga och särdeles passande till smärre grupper. Dessa sistnämnda äro äfven passande såsom infattningar kring de högre. Af priskuranterna erfar man vanligen hvilka som äro låga; alla de öfriga höra till de högre sorterna.

Brachycome iberidifolia, *Bth.* Från Svanfonden i Nya Holland. En utmärkt täck, rikblommig växt med ifrån mörkblått till hvitt varierande blommor. Den rent blå sorten är den vackraste; skada blott att man sällan kan få denna oblandad. Uppnår omkring ½ fots höjd och är synnerligen passande till små grupper. Sås på bänk i april.

Cacalia sonchifolia, *L.*, (*Emilia sonchifolia*, *DC.*) Ostindien, omkring 1½ fot hög, med högröda blommor; vacker. Sås i april på bänk. Passar till små eller medelstora grupper.

Calliopsis bicolor, *Rehb.* (*Coreopsis tinctoria*, *Bart.*) Arkansas. Häraf finnes ett rätt betydligt antal varieteter, af hvilka många i priskuranterna gå och gälla för arter. Blommorna äro vackra, gula och bruna, hos en del varieteter helt och hållet bruna eller bruna med glänsande guldgult skimmer. Uppnår 2—3 fots höjd och passar både till större och mindre grupper. De varieteter, som i priskuranterna betecknas med *nana*, blifva blott omkring 1 fot höga. Sås på bänk i april.

Calliopsis Drummondii, *Don.* (*Coreopsis basalis* *O. & D.*) n. Am. vid Missouri, med vackra, tvåfärgade gula och bruna blommor. Höjd 1 å 2 fot. Sås vid samma tid som föregående.

Convolvulus tricolor, *L.* Afrika, Spanien, Sicilien. En vacker blåblommig, allmänt bekant och omyckta blomsterväxt. Uppnår föga höjd

emedan stjelken är krypande. Kan sås på kalljord der den skall växa, men blir vackrare om den sås på säng och plantorna sedan flyttas. För att få den tidigt i blomning sås fröen på bänk i slutet af april eller början af maj.

Dianthus chinensis, L., kinesisk nejlika, Kina. Af denna art finnas många varieteter, såsom *D. chin. Heddewigii*, *D. chin. giganteus*, *D. chin. laciniatus*, *D. chin. imperialis*, *D. chin. nanus* m. fl. med deras undervarieteter. Alla äro vackra och passande till smärre grupper, bli omkring 1 fot höga (*nanus* knappt $\frac{1}{2}$ fot) och sås på bänk i april. Pläga ofta öfverleva vintrarne på kalljord. De äro nämligen fleråriga, ehuru de blomma temligen tidigt redan första året.

Helichrysum bracteatum, W. (*H. lucidum*, Haenke, *Elichrysum bracteatum*, hort.), Nya Holland. En vacker immortell med gula blommor. Varieteter med röda och hvita blommor i flera nyanser finnas. *Helichr. bract. nanum atrococcinum* är särdeles vacker, blir omkring $1\frac{1}{2}$ fot hög. De öfriga 2—3 fot höga. Säs i april på bänk. Äro passande till större grupper. *H. bract. nanum* är lämplig till infattning kring de öfriga, äfvensom till smärre grupper. De i kataloger stundom upptagna *Helichrysum (Elichrysum) macranthum* och *H. (Elichr.) monstrosum* äro varieteter af *H. bracteatum* och användes såsom denne.

Iberis umbellata, L., Spanien, Italien. En vacker art med lilasfärgade blommor; varieteterna med ljus purpuröda blommor. *I. umb. purpurea* och *I. umb. purp.* *Dunettii* äro verkligen praktfulla. Kan sås på platsen der den skall blomma, men blomningen blir rikare och mera uthållig, om såningen sker på säng eller sen bänk och plantorna sedan utplanteras på gruppen. Blir omkring $\frac{1}{2}$ fot hög och är passande till smärre grupper. — *Iberis amara*, L., Tyskland, Schweiz och *I. odorata*, L., Kreta, hafva hvita blommor och äro äfven lämpliga till smärre grupper. Höjd och behandling lika med föregående.

Linum grandiflorum, Desf. (*L. grandiflorum verum*, hort.) Norra Afrika. En praktfull art med stora, lysande, blodröda blommor. Blir 1 å $1\frac{1}{2}$ fot hög och är särdeles passande till grupper. Säs på bänk i april.

Mathiola annua, Sweet. (*Cheiranthus annuus*, L.) löfkoja, Södra Europa. Löfkojorna äro så allmänt kända och omtyckta, att hvarje omdöme om desamma här kan förbigås. Säs på bänk tidigare eller senare under februari—maj, allt efter som man vill ha dem tidigare eller senare i blomning.

Matricaria capensis, L., Kap. Är egentligen flerårig, men blommor, sådd på bänk, redan första året. Endast de dubbelblommande varieteterna *Matric. cap. fl. pl.* och *M. eximia fl. pl.*, båda med hvita blommor, förtjena att odlas. Blifva $1\frac{1}{2}$ —2 fot höga och äro passande till större och mindre grupper. Säs i april på bänk.

Perilla arguta, Bth. (*Perilla nankinensis*, hort.) Japan. Bladväxt med mörkpurpurbruna, metall-

glänsande blad af utmärkt effekt. Uppnår en höjd af $1\frac{1}{2}$ —2 fot. Säs på bänk i april.

Petunia nyctaginiflora, Juss. Södra Amerika vid Platafloden, med hvita blommor och *Pet. violacea*, Lindl., Buenos Ayres, Kili, Montevideo, med mörkkarmosinröda blommor. Af dessa arter finnes en stor mängd vackra hybrider, som alla äro förträffliga grupplantor. Uppnå omkring 1 fots höjd. Säs i april på bänk.

Phlox Drummondii, Hook. Texas. En bland de allra vackraste grupplantor. Häraf förekommer flera varieteter, alla, såväl som sjelfva arten, praktfulla. Uppnår 1— $1\frac{1}{2}$ fots höjd. Säs på bänk i slutet af mars eller början af april.

Ricinus communis, L., underträdet, recinväxten, Ostindien. En utmärkt vacker bladväxt, passande att sättas enstaka på gräsplaner etc. Uppnår 4—6 fots höjd. Säs i mars på varm bänk. Plantorna sättas sedan i 6 tums krukor, hvori de underhållas tills i början af juni, då de utsättas på kalljord. En mängd i priskuranterna angifna sorter äro varieteter af denna, och i det hela göra de allesammans ungefär samma effekt.

Salpiglossis sinuata, R. & P. (*S. atropurpurea*, Grah., *S. straminea*, Hook. *S. picta*, hort., *S. Barklayana*, Sweet, *S. coccinea*, Part.) Kili. Varierar i nästan alla möjliga, ofta ytterst praktfulla, men stundom äfven obehagliga färger. De vackrare varieteterna höra till de allra vackraste blommor man kan se. Säs på bänk i slutet af mars eller början af april. Uppnå 2—3 fots höjd.

Saponaria multiflora, hort. (*S. calabrica*, Guss.?) Kalabrien? En utmärkt täck, rikblommig växt med ljusröda blommor, till små grupper. Blir omkring $\frac{1}{2}$ fot hög. Säs på bänk i april, men kan äfven tidigt om våren, så snart jorden blir tjenlig att bearbetas, säs direkte på platsen.

Scabiosa atropurpurea, L. (*Asterocephalus atropurpureus*, Spr.). Ostindien. En gammal bekant, präktig art, hvaraf numera flera varieteter uppstått, varierande, med hänsyn till blommornas färg, från mörk purpur till hvitt. Höjd 2—4 fot. Säs på bänk i slutet af mars eller början af april.

Tagetes patula, L., sammetsros, Mexico. Denna art är rätt vacker till smärre grupper. Säs på bänk i april; blir omkring 1 fot hög.

Tagetes signata, Bartl., Mexico. Är, i anseende till sitt vackra löfverk, vackrare än föregående. Uppnår samma höjd och fordrar lika behandling. En lågväxande varietet, *T. sign. pumila*, är särdeles lämplig till små grupper.

Tropaeolum majus, L., indiansk krasse, Peru. Särdeles vacker till större grupper, i synnerhet den brunpurpuröda och skarlakansfärgade. De låga varieteterna, *Tr. majus nanum*, äro lämpliga till smärre grupper. Säs på bänk i maj. Så väl *Tagetes* som *Tropaeolum* få icke utsättas på kalljord förr än alla nattfroster upphört.

Viola tricolor L., pensé, styfnorsblomma, Sverige etc. Denna art och deraf i synnerhet de utmärktare, storblommiga varieteterna äro förträffliga till grupper. Säs i mars på bänk. Öf-

vervintrar vanligen lätt på kalljord och blommardå tidigt på våren.

Xeranthemum annuum, Jacq. (*X. radiatum* Lam.) pappersblomma, Österrike, Italien. Isynnerhet de dubbla varieteterna äro vackra till grupper. Både röda och hvita varieteter finnas. Blir 2—3 fot hög. Sås i maj på bänk; kan äfven sent på hösten eller tidigt om våren sås direkte på kalljord.

Zea Mays, L., mais, Paraguay i Södra Amerika. Utmärkt vacker till större bladgrupper och deraf i synnerhet de storväxtare varieteterna, såsom *Z. altissima*, *Z. Caragua (gigantea)*, *Z. Cuzco* och den hvitrandiga s. k. *Z. japonica fol. var.* Sås i slutet af mars eller början af april på bänk. Fordrar bördig jord och en synnerligen varm växtplats på kalljord, om den skall uppnå någon storlek.

Zinnia elegans, Jacq., Mexico. Blommorna variera i gult, rött och hvitt. De skarlakansröda äro vackrast. Äfven finnas dubbla varieteter, men dessa förefalla oss mindre vackra och äro ej så rikblommiga, som de enkla. Sås i april på bänk, uppnå 2—3 fots höjd.

Fleråriga växter. Af fleråriga växter vilja vi för denna gång endast omnämna några få, enär denna artikel redan erhållit större omfång än hvad från början afsågs.

Althaea rosea, W., Stockros, Orienten. Af stockrosor finnas numera praktfulla varieteter med dubbla blommor i talrika färgnyanser och i höjd varierande från 4 till omkring 9 å 10 fot. Fortplantas genom frö, som icke bör sås tidigare än i slutet af maj eller början af juni. I juli utskolas plantorna på sängar, som ha en torr, skyddad belägenhet, hvarest de få kvarstå till följande vår och täckas under vintern med granris. Påföljande vår flyttas de med åtföljande jordklimpar till den plats der de skola blomma. Har man grupperna lediga och platsen är torr der dessa äro belägna, kunna plantorna — med åtföljande jordklimp — äfven i förra delen af september flyttas till dessa och är detta att föredraga. — Orsaken att stockrosorna icke vilja uthärda vintranen i det fria är att man sår fröet för tidigt och sätter plantorna på för styf jord eller sådan plats som icke är tillräckligt torr och täcker dem för mycket eller för litet. Under alla de senare åren hafva vi med god framgång öfvervintrat stockrosor af de allra praktfullaste sorterna i det fria, under en helt lätt betäckning af granris. Passa till större enstaka grupper, helst sådana som ses på något afstånd.

Arabis albidā, Stev. (*A. caucasica*, W.) Taurien. En låg, ständigt grön växt som blommard mycket tidigt om våren med talrika hvita blommor på omkring 1 fot höga blomskäft. Tjenlig till smärre grupper, till infattning af rabatter etc. Fortplantas genom delning.

Armeria maritima, W., engelskt gräs, Sverige. En låg, ständigt grön, rikblommig, vacker växt. Blommorna ljusröda på 1/2 fot långa skäft. Pas-

sande till små grupper och infattningar. Fortplantas genom delning.

Bellis perennis, L., tusenskön, Skåne etc. De odlade dubbla varieteterna äro passande till små grupper och infattningar. Fortplantas genom delning.

Dahlia variabilis, DC., dahlia, Mexico. Dahlian är så allmänt känd likasom dess odling, att den här kan förbigås. Passande till större grupper.

Delphinium azureum, Mich., Norra Amerika. En vacker riddarsporre med blå blommor, blir omkring 1 1/2—2 fot hög. Fortplantas genom frö. Såd på bänk i slutet af mars eller början af april, kommer den rätt tidigt i blomning redan första året.

Delphinium formosum, hort., heml.? En praktfull art med blå blommor, blir 3—4 fot hög, behandlas som föregående.

Dielytra spectabilis, DC., blomsterlyran, Sibirien, Norra Kina. En bland de praktfullaste blomsterväxter med vackra röda blommor. Blir 2—2 1/2 fot hög och fortplantas genom delning. Bör icke saknas i någon trädgård.

Myosotis alpestris, Schmidt (*M. sylvatica*, Hoffm.), alp-förgät-mig-ej, Sverige, Ungern, Böhmen etc. Utmärkt vacker med blå blommor. Blir omkring 1 fot hög. Fortplantas genom frö. Sås på kallbänk eller säng om våren, skolas sedan på säng och flyttas redan tidigt den följande våren med åtföljande jordklimpar till gruppen der den skall blomma.

Paeonia albiflora, Pall. (*P. sinensis*, hort., *P. edulis*, Salisb.), senblommande pion, Sibirien, Tatariet etc. Af denna art finnes ett stort antal varieteter af utmärkt skönhet och af hvilka några äro väluktande. De variera i hvitt, hvitgult och rött. Blir 2—3 fot hög och fortplantas genom delning.

Paeonia officinalis, Retz., vanlig pion, Schweiz etc. allmänt bekant, med stora, dubbla, mörkröda blommor. Uppnår omkring 2 fots höjd. Fortplantas genom delning.

Paeonia tenuifolia, L. finbladig pion, Sibirien. Den dubbla röda varieteten, *P. ten. fl. pl.*, är säkert den praktfullaste af alla pioner. Uppnår 1—1 1/2 fots höjd och passar till infattning kring de öfriga. Fortplantas genom delning. — Ehuru pionernas blomning är kort, äro de dock förtjenta af uppmärksamhet såsom gruppväxter, ty genom sitt vackra löf försvara de temligen väl sin plats äfven sedan blomningen är förbi.

Ptarmica vulgaris, DC., (*Achillea Ptarmica*, L.) hög tusenskön, Sverige, Tyskland etc. Den odlade dubbelblommande varieteten är utmärkt vacker. Blir omkring 2 fot hög och fortplantas genom delning.

Flerparten af de växter, som här blifvit föreslagna till grupper, äro äfven tjenliga för rabatter och böra de uppgifter som här lemnats rörande höjd och färg i någon mån kunna underlätta blom-

mornas anordnande på rabatter. Sådana som breda ut sig utåt marken, såsom *Convolvulus tricolor*, *petunierna* och *Tropaeolum* äro emellertid icke väl egnade för rabatter.

För den som icke behöfver desto mera blomsterplantor, faller det sig säkert både billigare och

beqvämare att köpa sitt behof från en handels-trädgård än att uppdraga sådana sjelf. Sådana fleråriga växter, som fortplantas genom delning, bör man, sedan man förskaffat sig sorterna, deremot icke uraktlåta att föröka.

E. I.

Minneslista för trädgårdsodlare i mars månad 1870.

I fall man icke redan anlagt drifbänkar, bör man nu icke längre uppskjuta dermed. För att ständigt ega tillgång på rädisor, företages af dylika en sådd hvarannan vecka. Melonplantorna pläga vara lämpliga till utplantering å de bänkar der de skola förbli stående för att bära frukt, omkring 4—6 veckor efter kärnornas läggning, och gurkplantorna då de äro 3—4 veckor gamla; man bör derföre se till att man i rätt tid har tjenliga bänkar i ordning till deras emottagande.

Plantor på bänk af blomkål, selleri, kronärtskockor m. m. i fall såning företogs i förra månaden böra i denna månad skolas. Frön af *mejran*, *timjan*, *purjo*, *rödlök*, *nyseeländsk spenat*, *isplantan*, *lavendel*, *blomkål* och *hufvudkål* af tidiga sorter sås nu fram mot slutet af månaden. Sådades icke *selleri*, *kronärtskockor* och *portugisisk jättelök* m. fl. i förra månaden, så går det äfven an i denna, ehuru väl plantorna i sådant fall blifva senare. Af blomsterfrön sås nu mot slutet af denna eller första dagarna af nästa månad *sommar- och höstlöfkojor* (afsedda att blomma tidigt), *astrar*, *lejongap* (*Antirrhinum*), *Calliopsis*, *kinesi-*

ska nejlikor, *petunier*, *Phlox Drummondii*, *Ricinus*, *Salpiglossis*, *Scabiosa*, *penseer*, *Zinnia* o. d.

Krukväxterna — nämligen de som f. n. icke blomma — omplanteras i händelse det icke verkställdes i förra månaden. Fortplantning genom sättqvistar och frön företages med de flesta krukväxter i denna månad.

I händelse snön går bort och jorden upptinar något, kan man redan nu passa på och utså spenatfrö på kalljord å en varmt belägen plats med god, bördig jord. Det betyder dervid föga om jorden icke skulle reda sig så väl, blott den gör det så mycket att fröen kunna nedkrattas; ty genom de upprepade frysningarne under nätterna, som ännu länge komma att fortfara, blir jorden åter tillräckligt luckrad.

Potatis af tidig sort intages i ett varmt, torrt, ljusst rum för att utgro, tills den fram i maj skall utläggas på kalljord.

Beskärning af frukt-, park- och alléträd sker med fördel nu.

Med drifning af blomsterlökar, träartade och örtartade blomsterväxter fortsättes.

Kortare uppsatser och notiser.

Rötternas längd på våra vanliga sädesslag. Enligt en uppsats i Landw. Zeit für Posen, har det vid undersökning visat sig att rågen, sådd vid vanlig tid på hösten, vanligen redan innan vinterns inträde nedtränger med sina rötter ända till två fot och deröfver djupt. Vidare uppgifves det att hela det djup, hvartill sädesslagens rötter under vanliga förhållanden nedtränga i jorden, varierar emellan 4 och 7 fot. — Att växternas rötter nedtränga betydligt djupare i jorden än man vanligen antager, är utom allt tvifvel.

Fruktlikör. Söta, fullkomligt mogna päron krossas och pressas, saften uppvärms strax efter pressningen till emellan 75 och 80 grader (Celsius) för att få de ägghvitartade ämnen att koagulera. Sedan saften svalnat silas den genom ren flanel, hvarefter till densamma sättes lika mycket stark sprit, som saften sjelf utgör. Till hvarje halfstop af denna likör sättes 15—20 droppar pepparmyntolja, hvilken före tillsättningen löses i alkohol.

P. M.

Öfvervintring af fruktträd som stå i krukor. En bland de största svårigheterna vid fruktträds odling i krukor är deras öfvervintring. Sker detta inomhus, börja träden att växa i förtid, i fall de stå för varmt och hvaraf de skadas; stående allt för kallt åter, frysa krukorna lätt sönder i fall jordklimpen är fuktig, hvarjemte rötterna lätt kunna taga skada. Vi anföra derföre här ett, som oss synes, särdeles praktiskt sätt, meddeladt af en insändare (Rentier Schwab i Darmstadt) i Ill. Monatshefte f. Obst- u. Weinbau. Detta sätt är följande. Så snart frukterna äro skördade, tages trädet ur krukorna och utsättes i fri jord, hvarvid dess rotklump nedsättes så djupt att dess öfre del kommer några tum under jordytan, och jord fylles väl omkring och öfver klumpen. Här får nu trädet stå till följande vår, då det upptages och åter inplanteras i ett passande kärl.

Sätt att upptäcka stöld af frukt och plantor. Dok-

tor Lucas i sin afhandling »Kurze Anleitung zur Obstkultur» föreslår att man dels bör på lämpliga ställen bestryka fruktträden med någon långsamt torkande färg, hvilken fäster sig på och således röjer dem som stjåla frukt, eller ock bestrykas enskilda frukter — hvilka dock derjemte måste förses med ett märke för att skydda egaren sjelf mot misstag — med en lösning af kräksalt, hvarigenom den, som stjal och uppäter dessa frukter, genom kräkningar röjer sig. — En person i Bäjern, för hvilken kälplantorna årligen bortstals, sådde ett år raps i stället för kälfrö och vann derigenom kändedom om, hvilka som plögade bortstjåla hans kälplantor, enär dessa detta år erhöilo raps på sina källand.

Den största blomman som finnes är den 1813 af Tomas Ranford Raffles och Josef Arnold på Sumatra upptäckta *Rafflesia Arnoldi*, R. Br., hvilken fullt utslagen har 3—4 fots diameter. Närmast derefter i storlek kommer blomman af *Victoria regia*, hvilken uppnår omkring 1 fot i diameter. *Rafflesia* är en parasit som växer på rötterna af *Cistus angustifolius*.

Grönlands ekonomiväxter. För polarzonen karaktäristiskt och bestämmande för innevärnarnes lefnadssätt är vegetations torftighet i förhållande till djurverlden. Den arktiska människan måste hufvudsakligen antingen hämta sin näring ur hafvet eller genom jagt på landtdjur förskaffa sig sådan. Denna trakts flora är blott en kort tid af året väckt ur sin slummer; några af dess alster äro likväl njutbara och ännu under 69:de och 70:de breddgraderna fann naturforskaren Robert Brown på den grönländska västkusten ett betydligt antal växter i bruk såsom näringsmedel, brännmaterial och läkemedel. I sin *Flora Discoana* (Edinburgh 1868) säger han: Vid de flesta af sina små handelsplatser hafva de danska tjenstemännen försökt att odla några trädgårdsväxter och det lyckas verkligen genom omsorgfull odling, i den ringa jord som de sammanskaffat ur gamla Eski-

måböningsar. Potatis bli ytterst små, men spenat, rådisor, hufvudsallat o. d. trivas och bli användbara i början eller medlet af augusti. Med förnöjelse erinrar jag mig herrarne Dr Pfaff och Anderssons trädgård i Jakobshavn och Rittenbenk; den på den senare platsen låg i en solig sluttning, hade 2 fots djup, ur gamla grönländska boningar utgräfd, följaktligen rikligen gödslad jord och prunkade med yppiga grönsaker, såsom: sallat, kål, rofvor, morötter, persilja och lök. Denna fyrkantiga, 54 fot långa och 36 fot breda trädgård, med sin yppiga vegetation, sin sandgång, sitt lilla lusthus i midten, den gröna vattenkannan och fodelnäten öfver sallaten, hade något erinrande om en oas i ett öde Sahara af gråa berg, ehuru med utsigt åt hundratals isberg.

Det är ett stort misstag att tro det Eskimäerna elda med tran. De hufvudsakligaste brännmaterialerna äro torf, björk, empetrum, pil, andromeda, Ledum, Vaccinium etc., hvaraf de samla förråd för vintern. Likaså oriktig är den tron att Eskimäerna icke njuta några vegetabiliska födoämnen; dessa bestå emellertid hufvudsakligen af bär af *Vaccinium uliginosum*, *Empetrum nigrum*, blåbär, lingon m. fl. Af några plantor användas blommorna, bladen eller rötterna råa eller kokta, såsom af *Sedum Rhodiola*, *Epilobium*, *Pedicularis hirsuta*. Äfven några alger tjena till föda. *Islands mossan* (*Cetraria islandica*) växer på åtskilliga ställen, men användes af innevävarne sällan eller aldrig.

Varaktiga etiketter. Enligt en notis i Rev hort. skall den varaktigaste och tydligaste skrift på zinketiketter åstadkommas genom att skriva med vanligt blåck och, så snart skriften torkat, öfverstryka den tunnt med en fernissa beredd af 10 delar linolja och 1 del vanligt gult vax, hvilket kokas tillsammans tills vaxet smält och hvori röres tills fernissan blifvit fullkomligt kall. På etiketter som varit utsatta för sol och alla väderlekens vaxlingar i det fria under loppet af 8 år, har skriften fortfarit att vara lika tydlig som samma dag etiketten skrefs. — Skrift på zink, åstadkommen med vanligt s. k. zinkbläck, bestående af salmiak, spanskgröna och vatten eller utspädd saltsyra och koppar är äfven ganska varaktig, men nästan alltid oläslig, tills man, för hvarje gång man vill läsa namnet, fått aftvätta eller aftorka det hvita ämne, zinkoxid, hvaraf skriften är öfverdragen.

Torkning af blommor. Rosor och astrar doppas i vatten som blifvit tillsatt med något svafvelsyra och torkas derefter på en luftig, skuggig plats. På detta sätt behandlade bibehålla rosorna sig länge oförändrade, många bibehålla sin naturliga form och erhålla en rätt bländande färg, t. ex. *Rosa remont. General Jacqueminot*. Astrarne bibehålla sig eller erhålla flera olika färger, deribland äfven rosa, men deremot icke rent hvitt.

(Neub. Gartenmagazin.)

Franskt ympvax beredes af lika delar fisktran och beck. Becket smältes först i ett lerkärl och derefter tillsättes fisktranen, hvarefter det får svalna under ständig omröring. Det påstrykes kallt med en pensel. (Frauend. Bl.)

Det är troligt att skältran kan användas i stället för fisktran. **Fruktodlingen i Würtemberg.** Enligt meddelande i Dr Kocks Wechenschrift af trädgårdsdirektör Schmidt i Stuttgart finnes i Würtemberg (hvars areal är 350 tyska kvadratmil) 5 millioner bärande kärnfruktträd och 3,250,000 stenfruktträd, hvaraf skörden 1867 beräknades till 2,700,000 preuss. Schäffel *) äpplen och päron, och 180,000 preuss. Schäffel körsbär och sviskon. På hvarje person i landet belöper sig icke mindre än 1½ preuss. Schäffel frukt.

En lycklig tanke. Under denna rubrik läses i en tysk tidskrift. Öfverallt hör man den klagan att pojkar på ett rätt sätt förfölja nyttiga djur och växter, foglar fångas, fogelbon plundras och träd skadas. Detta bragte en skollärare i Kurhessen på den tanken, att bland sina lärjungar bilda en förening till skydd för djur- och växtvärlden, och detta företag har lyckats öfver förväntan. Skolbarnen hafva redan fångat flera tusen kalfjärilar, förstört otaliga maskbon, samlat och dödat ollonborrar (Schäffelvis *). Nyttiga djur, såsom insektätande foglar, skydda de deremot på det ifrigaste och sörja dessutom för dem under vintern, genom att utströ föda åt dem. Ej långt från församlingens skola, har för församlingens räkning anlagts en större fruktträdplantering, hvilken ställts under skolbarnens uppsigt, i det hvarje af de mer försigkomna skolbarnen fått sig tilldelade vissa träd som de skola sköta och hålla tillsyn öfver. Barnen hålla sina träd riktigt kära och ve den som icke skulle veta bättre än att skada något af deras träd eller taga någon frukt af dem. Belöningar

*) 1 Schäffel är ungefär = 1/3 svensk tunna.

utdelas icke, enär man ansett att barnen böra lära sig göra det goda för det godas egen skull.

Ny sjukdom på potatis. I Amerika har en ny sjukdom uppträtt på potatisen, hvilken hotar att bli en riktig landsplåga, nämligen potatisskalbaggen *Doryphora decemlineata*. Denna skalbagge observerades första gången vid början af detta århundrade i närheten af Klippbergen på en vild potatisart, på hvilken den förekom såsom parasit, och gick vid odling af den vanliga potatisen i närheten öfver på denna och har sedan dess oafbrutet utbredt sig emot öster. Omkring 1860 öfverskred den Missouri och har sedan dess årligen framskridit omkring 50 engelska mil och man tror att den om 10 år skall uppnå atlantiska oceanen. Skalbaggen uppträder i oerhörda massor och gör mycken skada. (Fr. Bl.)

Fogelbon af asfalt. En fabrikant Adams i Trier förfärdigar konstgjorda fogelbon af asfalt, hvilka uppgifvas såsom i högsta grad ändamålsenliga, billiga och varaktiga samt, derigenom att de utvändigt beklädas med mossa eller barkflisor, likna de fullkomligt gamla trädgrenar. Den preussiska regeringen har rekommenderat dessa bon till allmänt begagnande.

Nytt förfarande vid jäsning af vin och äpplevin. Då vin eller äpplevin får jäsas på vanligt sätt, hvarunder luften blott kan komma i beröring med öfra ytan, åtgå vanligen flera månader innan jäsningen försiggått och det måste ändå derefter ligga från ett till flera år innan det blir hvad man kallar moget, och under hela denna tid är vinet utsatt för möjligheten att förderivas. I Kalifornien har man derföre upfunnit ett nytt förfarande, som består deri, att på bestämda mellantider under jäsningen luft inpumpas i vätskan genom rör som äro anbringade i botten af fatet. Genom detta förfarande skall jäsningssprocessen vara fulländad på 5 dagar och några veckor derefter skall vinet vara klart och moget, så att icke någon vidare efterjäsning ifrågakommer.

Annonser

emottagas till införande mot 12 öre pr petitrad. För gröfre stilsorter betalas i mån af det utrymme de upptaga. Annonserna måste, för att kunna inkomma i något visst nummer, vara komna redaktionen tillhanda den 10:de i föregående månad.

Göteborgs Trädgårdsförening

försäljer följande finare barrträdsorter i starka, flera gånger omplanterade, med goda rotklimpar försedda exemplar. De med ett F utmärta sorterna äro här uppdragna på fritt land, de öfriga i krukor eller baljor. Andra, här ej uppräknade sorter af såväl barr-, som andra växter säljas efter katalogspriser.

Aravcaria imbricata; af detta vackra, egendomliga träd finnas starka exemplar till 20, 30 å 40 rdr.

Cedrus Libani, Libanons-Ceder; 6 å 8 tun höga, pr 12 st. 10 rdr, pr st. 1 rdr.

» *Deodara*, Himalaya-Ceder; starka exemplar 3, 5 å 10 rdr.

» *atlantica*, Hvit-Ceder; pr 12 st. 10 rdr, pr st. 1 rdr.

F *Cypressus Lawsoniana*; 7 å 8 fot höga, utmärkt praktfulla pyramider, pr st. 25 rdr 3, 4, 2 å 1 fot höga, vackra exemplar, pr st. 10, 5 å 2 rdr 50 öre.

F » *Laws. Glauca*; utm. vacker, 2 fot hög, pr st. 5 rdr. För ständigt gröna grupper eller såsom fristående är denna utomordentligt vackra Cypress af så mycket större värde, som densamma utan ringaste skydd uthärdar våra vintrar.

» *sempervirens fastigiata*, äkta Cypress; pr 12 st. 5 rdr, pr st. 50 öre.

» *Tournefortii*, Tournefort's Cypres; pr 12 st. 5 rdr, pr st. 50 öre.

F *Pinus balsamea*, Balsamgran; 1½ å 2 fot höga pr st. 1 rdr.

F » *Cilicica*, starka, pr st. 2: 50.

F » *Cembra*, Cembratall; starka plantor med goda rotklimpar, pr 12 st. 10 rdr, pr st. 1 rdr.

F » *Abies var. norvegica*; starka, pr st. 2 rdr.

F » *Menziezii*; 2 fot höga, pr st. 2: 50.

F » *Nordmanniana*; 1½ fot höga, pr st. 5 rdr.

F » *inops* och *Pumilio*; starka plantor, pr 12 st. 5 rdr, pr st. 50 öre.

F » *Pichta*; stark, 2½ fot hög. 2: 50.

F *Taxus baccata var. pyramidalis*; 1 å 1½ fot, pr st. 1: 50.

F » » *var. fastigiata* (hybernica); utmärkt till dekorationer på fritt land, 5 å 7 fot höga 6, 8 å 10 rdr.

Thuja aurea; praktexemplar, pr st. 15, 10 å 5 rdr.

» » *elegantissima*; starka, pr st. 4 rdr.

Thuja compacta; 4-åriga fröplantor, pr 12 st. 5 rdr, pr st. 50 öre.
 » *gigantea*; starka pyramidform., i stora krukor planterade exemplar, praktfulla, 6 à 8 fot höga pr st. 15 rdr.
 F » unga, omkring 1 fot höga plantor, 1: 50.
 F » *nepalensis*; 1 à 1½ fot hög, pr 12 st. 10 rdr, pr st. 1 rdr.
 F » *pyramidalis*; 1 à 1½ fot hög, pr 12 st. 10 rdr, pr st. 1 rdr.
 F » *plicatilis*; 1 à 1½ fot hög, pr 12 st. 10 rdr, pr st. 1 rdr.
 F » *Warreana*; onekligen den vackraste af de hos oss på fritt land växande thuja-arterna; efter storlek från 2: 50 öre till 10 rdr.
 F *Wellingtonia gigantea*, Mammothträdet; exemplar från 4 till 1 fots höjd, pr st. 15, 10 à 5 rdr. Detta särdeles vackra träd behöfver här på orten endast skyddas mot sent om våren inträffande, stark frost.

Från våra särdeles rikhaltiga krukväxtsamlingar lemnas, då valet öfverlätes åt oss, i unga, men fullkomligt friska och starka exemplar:

500 sorter krukväxter för	125 rdr.
250 » » » » »	75 »
100 » » » » »	35 »

Emballage beräknas alltid särskildt.

Dubbelblommande *skarlakampelargonier* af de erkänt bästa sorterna, såsom: *Gloire de Nancy*, *Mme Lemoine* m. fl. lemnas till rdr 1: 50 pr st.

Kataloger erhållas på begäran gratis.

Göteborgs Trädgårdsförening
genom Georg Löwegren.

Fröhandel.

Trädgårds-, Träd- och Blomsterfrön samt Åkerbruksfrön, friska och pålitliga till utsäde, såväl i större som mindre partier, till billiga priser, i undertecknads, sedan 31 år bestående fröhandel, och hvaröfver prisförteckning på begäran kostnadsfritt erhålles.

Likaledes finnes ett godt urval af Frukträd, Parkträd, Buskväxter och Törnrosor m. m., hvaröfver särskild prisförteckning utkommit.

Helsingborg i Januari 1870.

N. P. Jensen.

För Trädgårdsodlare.

Undertecknade hafva härmed äran meddela den vördade allmänheten, att vi ämnas utvidga våra i Sverige sedan flera år välkända fröaffärer och för detta ändamål träffat aftal med Herr G. D. Fraenckel i Stockholm (Kornhamnstorg N:o 2) att vara vår Hufvud-Agent i Sverige.

Herr Fraenckel, som eger stor insigt i denna affärgren, skall hafva äran lemna nödiga upplysningar rörande varornas kvalitet, billigaste och skyndsammaste spedition samt våra betalningsvilkor, och skall det blifva för oss en kär pligt att på bästa sätt utföra oss anförtrödda ordres.

Quedlinburg i Januari 1870.

Gebrüder Dippe.

Vördsamt återopande ofvanstående anmälan får jag tillkännagifva att Herrar Gebrüder Dippes priskuranter samt profver af Sockerbetsfrön finnas hos mig att tillgå.

G. D. Fraenckel.
Kornhamnstorg 2.

Öfver Herrar Gebrüder Dippes fröodling, hvilken sedan dess till sitt omfång fördubblats, läses i Tidning för trädgårdsodlare N:o 10 Oktober 1866 bland annat följande:

Takttagelser rörande trädskoleskötsel och trädgårdsodling i allmänhet, gjorda under en resa i Danmark och Tyskland sommaren 1865

af E. Lindgren.

Det utan tvifvel märkligaste jag såg under hela resan var fröodlingen i Quedlinburg.

Quedlinburgs fröodling är det mest storartade man kan se, i fråga om nyttig trädgårdsodling. Under det att mycket annat jag såg på långt när icke motsvarade de föreställningar jag på

förhand bildat mig derom, öfverträffade hvad jag såg i Quedlinburg i hög grad min förväntan.

Herrar Gebrüder Dippes odling var den bäst skötta, och hvad blommor beträffar, äfven den mest storartade i Quedlinburg. För att gifva en idé om i hvilken skala odlingen här bedrefs, må nämnas att här användas 44 trädgårdsarbetare af facket och 250 arbetare. Jordarealen uppgafs till 800 Morgen. Flera större växthus voro fulla med diverse växter till frö, som stodo i krukor, såsom Primula chinensis — hvaraf ensamt två större hus uppstogos — skarlakans-pelargonier, calceolarier o. d., som icke med framgång kunde till frötägt odlas å kalljord. På steller i fria luften stodo, enligt uppgift, mer än 50,000 krukor med löfkojor och en samling nejlikor. Nejlikorna voro verkligen undersköna, de skönaste jag någonsin sett, i talrika färgnyanser.

Jag hade göra nästan en hel dag att dels gående och dels åkande bese alla till etablissemmentet hörande fröfält och öfriga inrättningar. Hvad som bland annat föreföll anmärkningsvärdt var den öfverallt fullkomliga frånvaron af ogräs.

Också gjordes här allt, hvad som kunde göras, för att bibehålla varieteterna äkta. Det var nemligen icke ovanligt att under besöken å fälten få se huru allt, på några få stånd när, å 15—20 alnars långa sängar upprycktes, emedan endast dessa få kvarlemnade stånd ansågos besitta de egenskaper, som fordrades af den nya varieteten. Öfverallt der en planta visade sig, som var af den beskaffenhet, att den icke uthärdade en fullt noggrann kritik, upprycktes den utan förbarmande, emedan, som det hette, »Herr Dippe icke ville förlora sitt goda renommé», och jag tror ock, att något samvetsgrannare förfarande vid fröodling, än hvad här egde rum, kan man icke heller gerna få se.

Hillersjö Trädgårds-Bolags nya fröpriskurant n:o 6

har utkommit och tillhandahålles kostnadsfritt för våra ärade kunder.

Densamma upptager de mest ändamålsenliga och rikhaltiga sortimenter för våra klimatiska förhållanden, af:

Köksväxt-, Ekonomi-, Gräs-, Blomster-, Buskväxt-, Träd- och Barrträdsfrön.

Äfven detta år ha vi skaffat oss de värdefullaste nyheterna för året.

Priserna ställa sig, i följd af den temligen gynsamma skörden, i det hela något billigare än i fjol.

Återförsäljare behagade korrespondera med oss angående rabatt.

Kongl. förordningen af den 12:te september 1868 har gifvit oss anledning strängt iakttaga det förfarande, att inkommande requisitioner från för oss obekanta personer, hvilka ej åtföljas af kontant betalning eller anvisning för likvids erhållande i Stockholm, ej expedieras. I öfrigt anhålla vi, att hvarje requisition undertecknas egenhändigt med requirerens namn, eller i bref uppgifves den person, hvilken berättigats att requirera för dess räkning.

Hillersjö Trädgårds-Bolag: Stockholm.
Kontor och fröförsäljning
Clara södra kyrkogata N:o 8

Pinus Cembra, Sibiriskt Brödtallfrö.

Att leverera vid öppen sjöfart
pr 100 skålp. 50 rdr.
pr skålp. 60 öre.
Hillersjö Trädgårds-Bolag
Stockholm.

Gips användbar till gödning, ett parti till billigt pris, finnes till salu å Öfra Badstugatan N:o 23 å Söder.

Innehåll:

Något om blomsteranordningar på fritt land. — Minneslista för trädgårdsodlare i mars 1870. — Rötternas längd på våra vanliga sädeslag. — Fruktlikör. — Öfvervintring af fruktträd som stå i krukor. — Sätt att upptäcka stöld af frukt och plantor. — Den största blomma som finnes. — Grönlands ekonomiväxter. — Varaktiga etiketter. — Torkning af blommor. — Franskt ympvax. — Fruktodlingen i Würtemberg. — En lycklig tanke. — Ny sjukdom på potatis. — Fogelbon af asphalt. — Nytt förfarande vid jäsnning af vin och äppelvin.